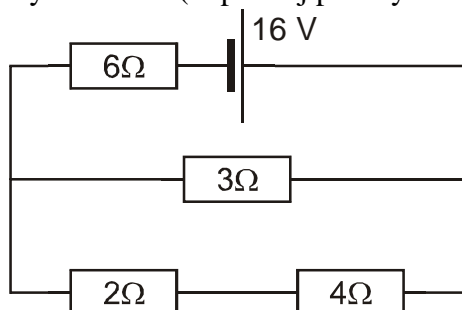

3.6.18 Složené obvody II

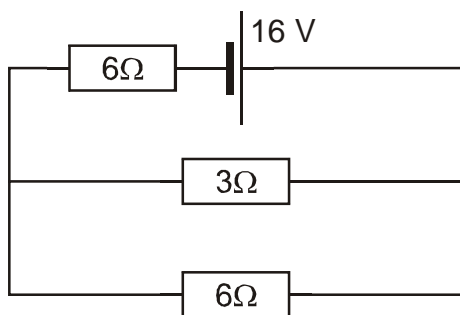
Předpoklady: 030617

Př. 1: Vyřeš obvod (dopočítej proudy a napětí přes všechny součástky).

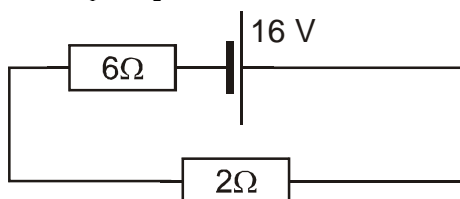
Složený obvod $\Rightarrow$ hledáme části obvodu, které jsou zapojeny sériově nebo paralelně a můžeme je spojit dohromady.

V dolní větvi jsou dva sériově zapojené odpory: $R = R_1 + R_2 = 2 + 4 \Omega = 6 \Omega$.

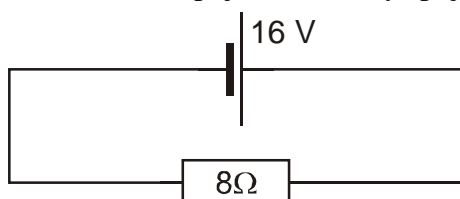

Spodní dva rezistory jsou zapojeny paralelně (poslední nejhořejší odpor je k nim zapojený sériově) $\Rightarrow$ spojíme paralelní rezistory.

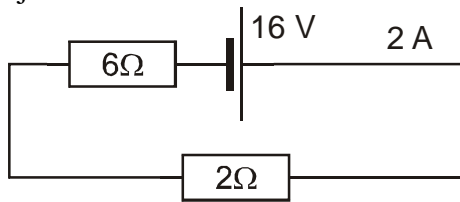
$$\frac{1}{R} = \frac{1}{R_1} + \frac{1}{R_2} = \frac{1}{3} + \frac{1}{6} = \frac{2+1}{6} = \frac{3}{6} = \frac{1}{2} \Rightarrow R = 2 \Omega$$

Dva sériově zapojené rezistory spojíme v jeden: $R = R_1 + R_2 = 2 + 6 \Omega = 8 \Omega$.

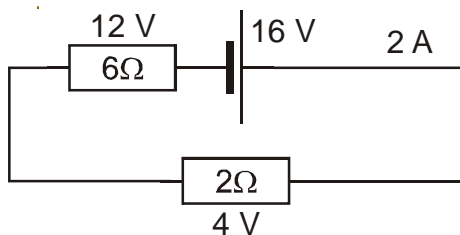

Procházející proud: $I = \frac{U}{R} = \frac{16}{8} \text{ A} = 2 \text{ A}$. Stejný proud prochází i v obvodu před zjednodušením.

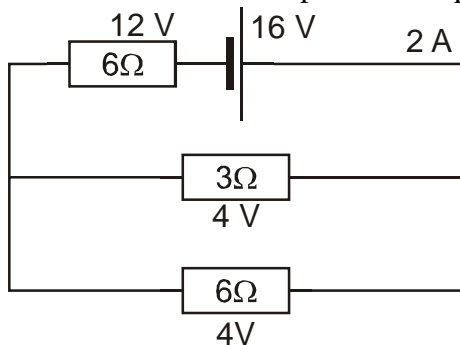
Spočteme napětí na rezistorech:

- $U_1 = IR_1 = 6 \cdot 2 \text{ V} = 12 \text{ V}$,
- $U_2 = IR_2 = 2 \cdot 2 \text{ V} = 4 \text{ V}$.

Kontrola: $U_1 + U_2 = 12 + 4 \text{ V} = 16 \text{ V}$.

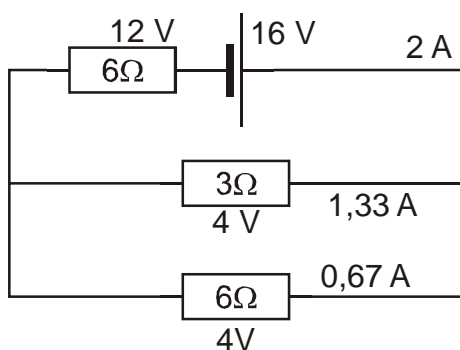
Vrátíme se k obvodu s paralelně zapojenými rezistory a přepíšeme do něj spočtené hodnoty.

Dopočteme proudy v obou ramenech:

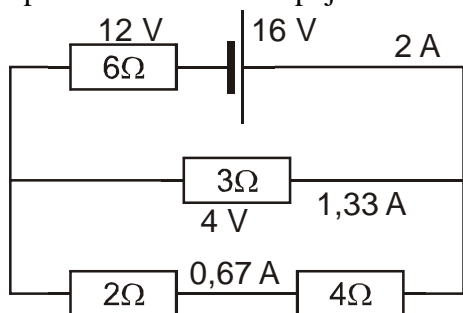
- $I_1 = \frac{U}{R_1} = \frac{4}{3} \text{ A} = 1,33 \text{ A}$,
- $I_2 = \frac{U}{R_2} = \frac{4}{6} \text{ A} = 0,667 \text{ A}$.

Dopíšeme hodnoty do obrázku.

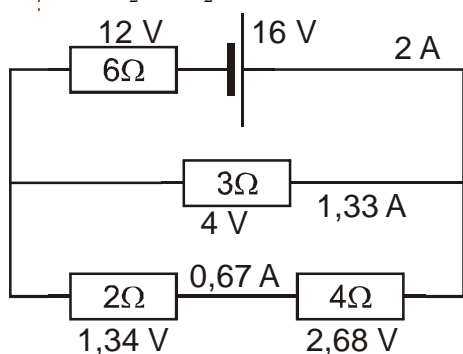
Zkontrolujeme vypočtené proudy: $I = I_1 + I_2 = 1,33 + 0,37 \text{ A} = 2 \text{ A}$.

Spodní rezistor vnikl spojením dvou sériově zapojených rezistorů.

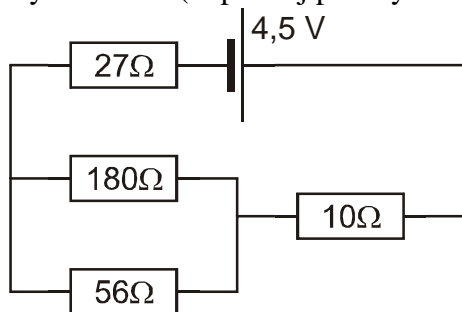
Dopočteme napětí na rezistorech.

- $U_1 = IR_1 = 0,67 \cdot 2 \text{ V} = 1,34 \text{ V}$,
- $U_2 = IR_2 = 0,67 \cdot 4 \text{ V} = 2,68 \text{ V}$.

Kontrola napětí: $U = U_1 + U_2 = 1,34 + 2,68 \text{ V} = 4,02 \text{ V}$.

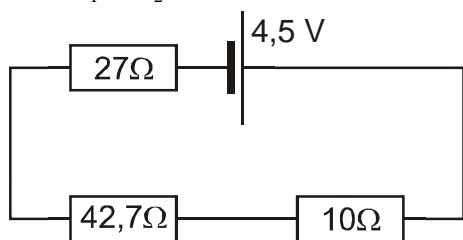
Př. 2: Vyřeš obvod (dopočítej proudy a napětí přes všechny součástky).

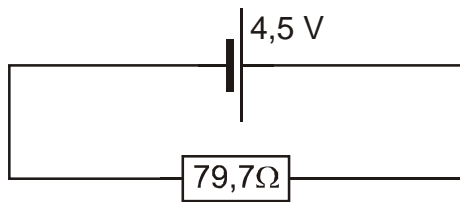
Nejdříve spojíme dva paralelně zapojené odpory.

Spodní dva rezistory jsou zapojeny paralelně (poslední nejhořejší odpor je k nim zapojený sériově) $\Rightarrow$ spojíme paralelní rezistory.

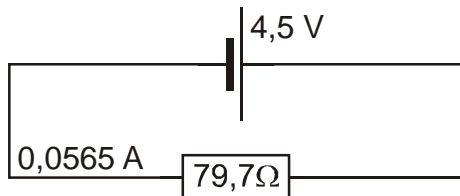
$$\frac{1}{R} = \frac{1}{R_1} + \frac{1}{R_2} = \frac{1}{180} + \frac{1}{56} = 0,0234 \Rightarrow R = 42,7 \Omega$$

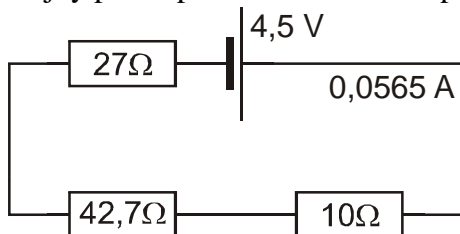
Tři sériově zapojené rezistory spojíme v jeden: $R = R_1 + R_2 + R_3 = 27 + 42,7 + 10 \Omega = 79,7 \Omega$.

Procházející proud: $I = \frac{U}{R} = \frac{4,5}{79,7} \text{ A} = 0,0565 \text{ A}$.

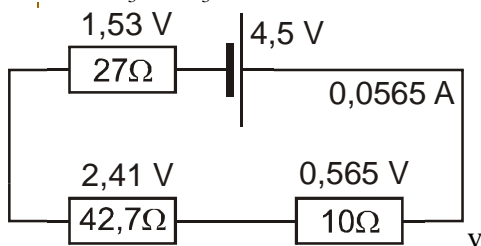

Stejný proud prochází i v obvodu před zjednodušením.

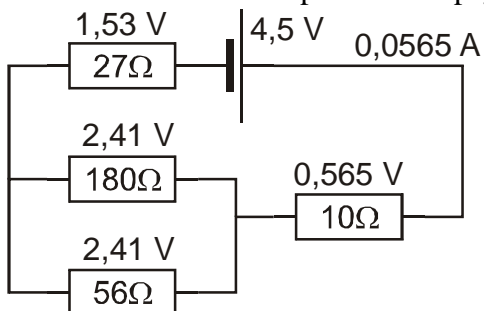
Spočteme napětí na rezistorech:

- $U_1 = IR_1 = 0,0565 \cdot 27 \text{ V} = 1,53 \text{ V}$,
- $U_2 = IR_2 = 0,0565 \cdot 42,7 \text{ V} = 2,41 \text{ V}$,
- $U_3 = IR_3 = 0,0565 \cdot 10 \text{ V} = 0,565 \text{ V}$.

Kontrola: $U_1 + U_2 + U_3 = 1,53 + 2,41 + 0,565 \text{ V} = 4,505 \text{ V}$.

Vrátíme se k obvodu s paralelně zapojenými rezistory a přepíšeme do něj spočtené hodnoty.

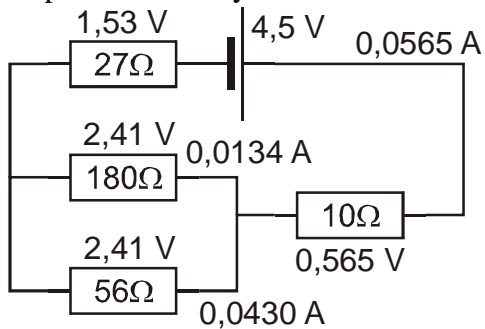

Dopočteme proudy v obou ramenech:

- $I_1 = \frac{U}{R_1} = \frac{2,41}{180} \text{ A} = 0,0134 \text{ A}$,

- $I_2 = \frac{U}{R_2} = \frac{2,41}{56} \text{ A} = 0,0430 \text{ A}.$

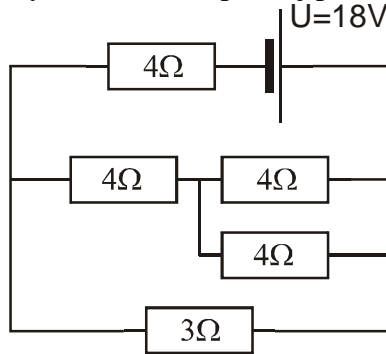
Dopíšeme hodnoty do obrázku.

Zkontrolujeme vypočtené proudy: $I = I_1 + I_2 = 0,0134 + 0,0430 \text{ A} = 0,0564 \text{ A}.$

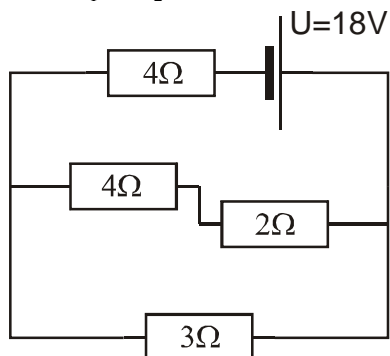
Hotovo.

Př. 3: Vyřeš obvod (dopočítej proudy a napětí přes všechny součástky).

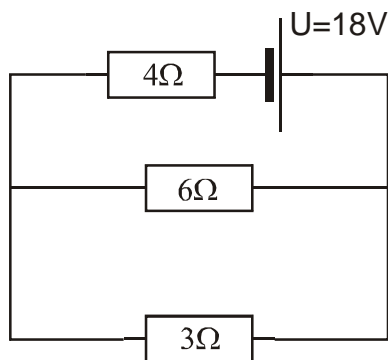

Spojíme paralelně zapojené odpory uprostřed obrázku:

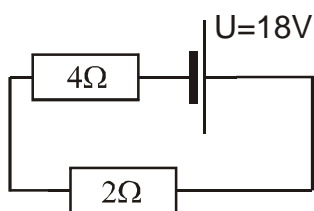
$$\frac{1}{R} = \frac{1}{R_1} + \frac{1}{R_2} = \frac{1}{4} + \frac{1}{4} = \frac{2}{4} = \frac{1}{2} \Rightarrow R = 2\Omega$$

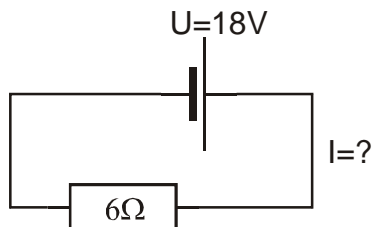
Spojíme sériově zapojené odpory v prostřední větvi: $R = R_1 + R_2 = 4\Omega + 2\Omega = 6\Omega.$

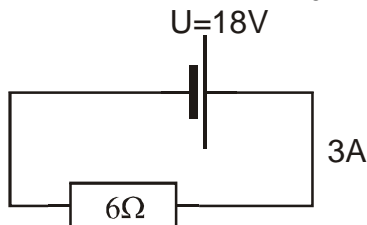
Spojíme paralelně zapojené odpory v dolní polovině: $\frac{1}{R} = \frac{1}{R_1} + \frac{1}{R_2} = \frac{1}{4} + \frac{1}{4} = \frac{2}{4} = \frac{1}{2} \Rightarrow R = 2\Omega$.

Tyto dva odpory jsou zapojeny sériově: $R = R_1 + R_2 = 4\Omega + 2\Omega = 6\Omega$.

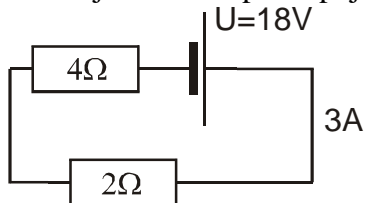

Spočtu proud $I = \frac{U}{R} = \frac{18}{6} \text{ A} = 3 \text{ A}$

Teď se můžeme postupně vracet ke složitějším obrázkům a postupně dopočítávat napětí a proudy.

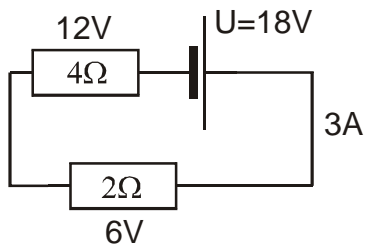
Složitější obrázek před spojením odporů (v sériovém zapojení je proud všude stejný).

Dopočteme napětí:

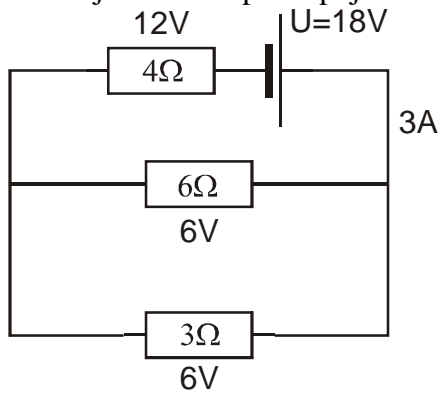
- $U = IR = 3 \cdot 4 \text{ V} = 12 \text{ V}$,
- $U = IR = 3 \cdot 2 \text{ V} = 6 \text{ V}$.

Doplníme do obrázku.

Kontrola: $12\text{ V} + 6\text{ V} = 18\text{ V}$.

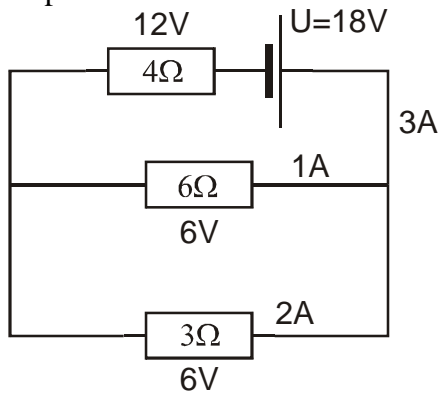
Složitější obrázek před spojením odporů.

Dopočteme proudy:

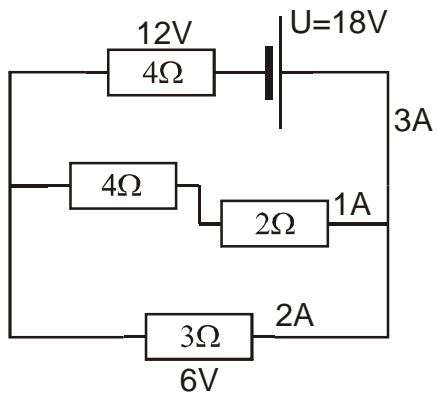
- $I = \frac{U}{R} = \frac{6}{6}\text{ A} = 1\text{ A}$,
- $I = \frac{U}{R} = \frac{6}{3}\text{ A} = 2\text{ A}$.

Doplníme do obrázku.

Kontrola: $1\text{ A} + 2\text{ A} = 3\text{ A}$

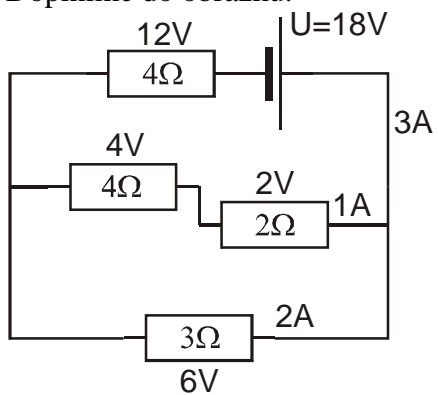
Složitější obrázek před spojením odporů.

Dopočteme napětí:

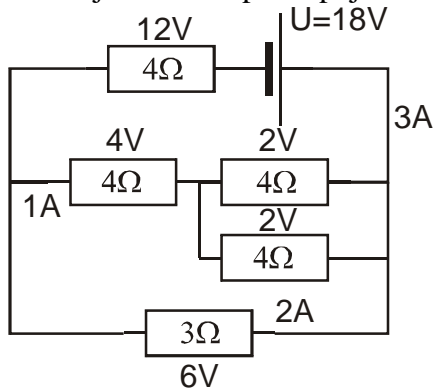
- $U = IR = 1 \cdot 4 \text{ V} = 4 \text{ V}$,
- $U = IR = 1 \cdot 2 \text{ V} = 2 \text{ V}$.

Doplníme do obrázku.

Kontrola: $2 \text{ V} + 4 \text{ V} = 6 \text{ V}$.

Složitější obrázek před spojením odporů.

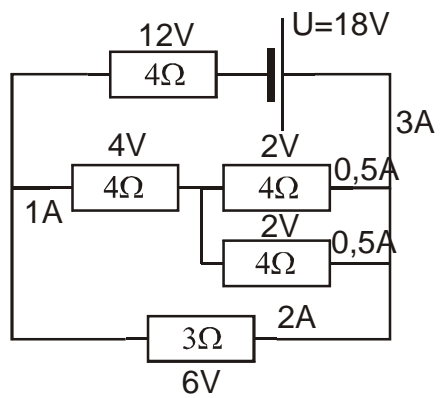

Dopočteme proudy:

- $I = \frac{U}{R} = \frac{2}{4} \text{ A} = 0,5 \text{ A}$,
- $I = \frac{U}{R} = \frac{2}{4} \text{ A} = 0,5 \text{ A}$.

Doplníme do obrázku.

Kontrola: $0,5\text{ A} + 0,5\text{ A} = 1\text{ A}$

Shrnutí: Postupným zjednodušováním je možné vyřešit i poměrně složité obvody.